Prima instanţă: Judecătoria Chișinău (sediul central), judecător Ceban Alexandru
Dosarul nr. 2ai-1/24
2-19072873-02-2ai-02012024

D E C I Z I E

12 martie 2024 mun. Chişinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții de Apel Chișinău

În componenţa sa:
Preşedintele ședinței, judecător Clim Eugeniu
Judecătorii Iorgov Steliana
Cojocaru Olga

examinând cererea de apel declarată de către Serviciul Fiscal de Stat,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Serviciul Fiscal de Stat împotriva membrilor organului de conducere a SRL „Ozi Grup" - în procedura falimentului – Busuioc Ion, Ozerov Elena și Botnaru Marcela privind atragerea la răspundere subsidiară,

împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău (sediul central) din 13 iunie 2023, prin care cererea a fost respinsă,

c o n s t a t ă:

Prin decizia Colegiului civil și de contencios administrate al Curţii de Apel Chişinău nr. 2ri-117/18 din 15.01.2019, s-a constatat insolvabilitatea și s-a intentat procesul de insolvabilitate faţa de „Ozi Grup" SRL, c/f *****, cu sediul în mun. Chişinău, str. *****, iar în calitate de administrator al insolvabilității a fost desemnat administratorul autorizat Postica Andrei.

Ulterior, la data de 24 august 2021 Serviciul Fiscal de Stat a înaintat cerere privind tragere la răspundere subsidiară a membrilor organelor de conducere a SRL „Ozi Grup" în persoana directorului Busuioc Ion Vasile, fondatorului Ozerov Elena Tudor și a contabilului Botnaru Maria solicitând tragerea la răspundere subsidiara a acestora, încasarea în mod solidar din contul ultimelor în contul masei debitoare a „Ozi Grup" SRL a creanței validate a Serviciului Fiscal de Stat în suma de 21 478 568,75 lei (din care: 16 332 736,12 lei - creanța chirografara de rangul III și 5 145 832,63 lei - creanța chirografara de rangul VI).

În motivarea cererii, deponentul cererii a indicat că potrivit Sistemului Informațional Automatizat al Serviciului Fiscal de Stat, director al „Ozi Grup" SRL din data de 22.02.2005 este Busuioc Ion Vasile, contabil al întreprinderii este Botnaru Maria care sunt pasibili de a fi trași la răspundere subsidiara în conformitate cu art. 247 alin. (1) din Legea insolvabilității. Totodată, s-a menționat că Ozerov Elena Tudor este fondator al întreprinderii debitoare cu cota de 100%.

În vederea probării oportunității înaintării cererii de chemare în judecată privind tragerea la răspundere subsidiară a membrilor organelor de conducere ale debitorului, a comunicat că unul din temeiuri îl constituie acțiunile prevăzute la art. 248 alin. (1), lit. f) a Legii insolvabilităţii nr. 149 din 29.06.2012 şi anume dispunerea continuării unei activități a debitorului care îl duce în mod vădit la incapacitate de plată.

Având în vedere prevederile art. 13 alin. (1) lit. a), art. 43 alin. (1) și (2) din Legea contabilității, art. 8 alin. (2) lit. c) din Codul fiscal, precum și informația expusa în actul de control nr. 5-691855 din 18.03.2019 prelungit pe formularul nr. 3-572129, „Ozi Grup" SRL a prestat serviciile în adresa CASCO Petroleum Middle EAST Ltd: suma de 1 610 dolari SUA la 31.03.2014; suma de 1 610 dolari SUA la 31.04.2014; suma de 1 610 dolari SUA la 31.05.2014; suma de 1 610 dolari SUA la 31.06.2014; suma de 1 770 dolari SUA la 31.07.2014; suma de 1 770 dolari SUA la 31.08.2014; suma de 1 770 dolari SUA la 31.09.2014; suma de 1 770 dolari SUA la 31.10.2014; suma de 1 770 dolari SUA la 31.11.2014; suma de 1 770 dolari SUA la 31.12.2014; suma de 1 770 dolari SUA la 31.01.2015; suma de 1 770 dolari SUA la 27.02.2015; suma de 1 770 dolari SUA la 31.03.2015; suma de 1 770 dolari SUA la 30.04.2015; suma de 1 770 dolari SUA la 31.05.2015; suma de 1 770 dolari SUA la 30.06.2015; suma de 1 770 dolari SUA la 31.07.2015; suma de 1 850 dolari SUA la 31.08.2015; suma de 1 850 dolari SUA la 31.09.2015; suma de 1 850 dolari SUA la 31.10.2015; suma de 1 850 dolari SUA la 31.11.2015; suma de 1 850 dolari SUA la 31.12.2015.

Totodată, în susținerea activității curente pentru perioada supusa controlului, entitatea a primit împrumuturi de la fondatorul întreprinderii Ozerov Elena, care sunt reflectate în evidența contabila. La momentul controlului soldul la contul 512,2 „Împrumuturi pe termen scurt" constituie 1 000 763,94 lei și la contul „împrumuturi de la părți afiliate" constituie 60 415 lei. La fel, conducătorul întreprinderii Busuioc Ion a oferit împrumut care la momentul controlului soldul la contul 512,2 „împrumuturi pe termen scurt" constituie 5 464 320 lei. Deci, creditorul Serviciul Fiscal de Stat a concluzionat că „Ozi Grup" SRL se afla în incapacitate de plata mult înainte de depunerea cererii.

A menționat că această circumstanță se dovedește și prin faptul, că „Ozi Grup" SRL a prestat servicii în adresa CASCO Petroleum Middle EAST Ltd în perioada anilor 2014-2015 în suma de peste 38 700,00 dolari SUA, iar conform datelor evidentei contabile, la data de 31.12.2018 la contul 221.2 "Creanțe comerciale din străinătate" suma creanței CASCO Petroleum Middle EAST Ltd fața de "Ozi Grup" SRL constituie 41 920 dolari SUA. Totodată, existența situației precare a întreprinderii mult înainte de depunerea cererii introductive este demonstrată și prin faptul primirii împrumuturilor cu suma de peste 6 525 498,94 lei oferite de către fondatorul întreprinderii Ozerov Elena și conducătorul Busuioc Ion în vederea susținerii activității curente.

În conformitate cu contul curent detaliat pentru perioada 01.01.2013-15.01.2019, la clasificația economica taxa pe valoarea adăugată la mărfurile produse și serviciile prestate pe teritoriul Republicii Moldova, la 11.10.2016 a fost depusa darea de seama privind TVA în mărime de 16 040 833,24 lei. Complementar, în conformitate cu contul curent detaliat menționat la aceeași clasificație economica în perioada 25.11.2016-25.12.2018 au fost depuse numeroase dări de seama, fapt ce confirma continuarea activității întreprinderii.

Alt temei invocat de Serviciul Fiscal de Stat de îl constituie nedepunerea cererii de intentare a procesului de insolvabilitate conform prevederilor art. 14 prevăzut de art. 248 alin. (1) lit. h) din Legea insolvabilităţii nr. 149 din 29.06.2012.

A relatat că, potrivit contului curent detaliat pentru perioada 01.01.2013-15.01.2019, la clasificația economică impozitul pe venit reţinut din salariu, se constata faptul ca ultima achitare a debitorului a avut loc la data de 12.11.2013 în mărime de 36 000,00 lei. Pentru aceeași perioada menționata supra, la clasificația economica impozitul pe bunurile imobiliare achitat de către persoanele juridice și fizice înregistrate în calitate de întreprinzător din valoarea estimata (de piață) a bunurilor imobiliare, se constata faptul ca ultima achitare a debitorului a avut loc la

data de 29.09.2015 în mărime de 26 386,00 lei, iar pentru clasificația economica taxa pe valoarea adăugata la mărfurile produse și serviciile prestate pe teritoriul Republicii Moldova, ultima achitare a debitorului a avut loc la data de 21.11.2014 în mărime de 255,59 lei, iar la clasificația economică prime de asigurare obligatorie de asistența medicală în forma de contribuție procentuala la salariu și la alte recompense, achitate de angajați, ultima achitare a avut loc la data de 16.10.2015 în mărime de 500,00 lei.

De asemenea, a indicat că la clasificația economica taxa pentru amenajarea teritoriului se constata faptul ca ultima achitare a debitorului a avut loc la data de 03.05.2016 în mărime de 119,37 lei.

Respectiv, întreprinderea debitoare SRL „Ozi Grup" era obligată în conformitate cu prevederile art. 14 alin. (3) din Legea insolvabilității, în termen de 30 de zile de la data de 03.05.2016 să depună în instanţa de insolvabilitate cererea introductiva privind intentarea procedurii de insolvabilitate fața de sine, obligație neîndeplinită de către debitor, fapt care constituie temei pentru atragerea la răspundere subsidiara a membrilor organelor de conducere prevăzut la art. 248 alin.(l) lit. h).

A subliniat că, obligația debitorului să depună cererea introductiva imediat, dar nu mai târziu decât la expirarea a unei luni din data survenirii incapacității de plată este stipulat și în art. 72 alin. (7) din Legea privind societățile cu răspundere limitata nr. 135 din 14.06.2017, conform căreia în cazul apariției indiciilor de insolvabilitate, administratorul este obligat să depună imediat, dar nu mai târziu decât la expirarea unei luni, cerere introductiva de intentare a procesului de insolvabilitate dacă asociații nu vor acoperi pierderile.

Prin referința depusă la 11 noiembrie 2021, reprezentantul pârâtului Botnaru Maria, avocatul Moraru Sergiu a solicitat respingerea cererii de chemare în judecată înaintate ca fiind neîntemeiată, or temeiurile pentru antrenarea răspunderii subsidiare nu sunt întrunite prin faptele admise de către Botnaru Maria, vinovăția acesteia nu a fost demonstrată prin probe concludente şi pertinente, iar prejudiciile invocate în cererea de chemare în judecată nu au apărut în consecința faptelor ilicite ale contabilei, precum şi nu sunt în legătură cauzală cu acestea. Partea pârâtă a invocat că nu s-a arătat că insolvabilitatea debitorului a rezultat ca urmare a faptelor specifice și intenționate a pârâtei.

Concomitent, la 11 noiembrie 2021 avocatul Malai Vitalie în interesele pârâtei Ozerov Elena a depus referința pe marginea cererii de chemare în judecată solicitând respingerea acestea ca fiind nefondată. Reiterând prevederile art. 248 a Legii insolvabilității, avocatul Malai Vitalie a menţionat că cererea de tragere la răspundere subsidiară a organelor de conducere al debitorului insolvabil „Ozi Grup" SRL a fost înaintată de către creditorul validat Serviciul Fiscal de Stat la 24 august 2021, fapt care denotă o expirare vădită a termenului de prescripție, solicitări de repunere nefiind formulate, precum și nici prezentate probe pertinente în acest sens potrivit art. 116 CPC.

Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău (sediul central) din 13 iunie 2023, s-a respins cererea de chemare în judecată a Serviciului Fiscal de Stat împotriva membrilor organului de conducere a SRL „Ozi Grup" - în procedura falimentului (IDNO: *****) – Busuioc Ion (IDNP: *****), Ozerov Elena (IDNP: *****) și Botnaru Marcela (IDNP: *****) privind atragerea la răspundere subsidiară.

Nefiind de acord cu hotărârea instanței de fond, la data de 19 iunie 2023, Serviciul Fiscal de Stat a declarat apel nemotivat împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău (sediul central) din 13 iunie 2023.

Ulterior, la data de 02 februarie 2024, Serviciul Fiscal de Stat a depus apel motivat împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău (sediul central) din 13 iunie 2023, solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii instanței de fond, cu emiterea unei noi decizii de admitere a cererii de atragere la răspundere subsidiară.

În motivarea cererii de apel, Serviciul Fiscal de Stat a reiterat argumentele de fapt și de drept expuse în cererea privind atragerea la răspundere subsidiară.

Relatează că, având în vedere, că debitorul „Ozi Grup" SRL, nu dispune de bunuri mobile sau imobile suficiente în masa debitoare, precum şi nu deţine alte mijloace băneşti ce ar putea fi îndreptate în vederea stingerii creanţelor creditorilor, consideră că unica modalitate de stingere a creanţelor Serviciului Fiscal de Stat este atragerea la răspundere subsidiară a membrilor organelor de conducere a debitorului, prin prisma art. 247, art. 248 al Legii insolvabilităţii nr.149 din 29.06.2012.

Menționează că Serviciul Fiscal de Stat a identificat temeiurile privind atragerea la răspundere subsidiară a membrilor organelor de conducere a debitorului după cum urmează: dispunerea continuării unei activități a debitorului care îl duce în mod vădit la incapacitate de plată şi nedepunerea cererii de intentare a procesului de insolvabilitate conform prevederilor art. 14, ce constituie temeiurile specificate de art. 248 alin. (1) lit.f), h) din Legea insolvabilităţii.

Comunică că instanţa de insolvabilitate nu a examinat multiaspectual cererea de chemare în judecată depusă de Serviciul Fiscal de Stat, privind atragerea la răspundere subsidiară a membrilor organelor de conducere şi circumstanţele de fapt. Totodată, consideră neîntemeiate argumentele instanţei de judecată privind lipsa de probe concludente şi pertinente din care ar rezulta acţiunile ilegale, iar încălcările constatate în decizia nr. 116/574 din 03.04.2019 emisă asupra cazului de încălcare a legislaţiei, nu au generat starea de insolvabilitate a „Ozi Grup" SRL.

Cu referire la temeinicia solicitării atragerii la răspundere subsidiară a membrilor organelor de conducere a debitorului „Ozi Grup" SRL, pentru temeiul prevăzut la art. 248 alin. (1), lit. f) din Legea insolvabilităţii nr.149 din 29.06.2012, accentuează că dispunerea continuării unei activităţi a debitorului care îl duce în mod vădit la incapacitate de plată a fost constatată prin decizia emisă de Serviciul Fiscal de Stat nr. 116/574 din 03.04.2019, comisă de „Ozi Grup" SRL.

Totodată, un alt temei invocat de Serviciul Fiscal de Stat care probează temeincia cererii privind atragerea la răspundere subsidiară, constituie acţiunile prevăzute de art. 248. alin. (1), lit. h) din Legea insolvabilităţii, determinate prin nedepunerea cererii de intentare a procesului de insolvabilitate conform prevederilor art. 14.

La caz, menţionează că instanţa de insolvabilitate eronat şi neargumentat a concluzionat, că de către reclamant nu a fost stabilită data când debitorul urma să înainteze cerere de intentare a procesului de insolvabilitate, şi când acesta a intrat în incapacitate de plată.

Relevă că, conform contului curent detaliat pentru perioada 01.01.2013-15.01.2019 la clasificaţia economică taxa pentru amenajarea teritoriului se constată faptul că ultima achitare a debitorului a avut loc la data de 03.05.2016 în mărime de 119,37 lei. Respectiv, acesta era obligat în conformitate cu prevederile art. 14 alin. (3) din Legea insolvabilităţii, în termen de 30 de zile de la data de 03.05.2016 să depună în instanţa de insolvabilitate cererea introductivă privind intentarea procedurii de insolvabilitate faţă de sine, obligaţie neîndeplinită de către debitor, fapt care constituie temei pentru atragerea la răspundere subsidiară a membrilor organelor de conducere prevăzut la art. 248 alin.(1) lit. h).

Aşadar cele anunţate supra, adeveresc aplicabilitatea prevederilor art. 248 alin. (1), lit.f) şi h) din Legea insolvabilităţii nr.149 din 29.06.2012, pentru atragerea la răspundere subsidiară a

membrilor organelor de conducere a debitorului „Ozi Grup” SRL, fiind întrunite cumulativ condiţiile atragerii la răspundere subsidiară patrimonială a membrilor organului de conducere a debitorului „Ozi Grup” SRL, întrucât au fost comise fapte ilicite, există prejudiciu, există legătură de cauzalitate între faptele ilicite şi prejudiciu.

Solicită admiterea apelului, casarea integrală a hotărârii Judecătoriei Chişinău (sediul Central) din 13 iunie 2023 cu pronunţarea unei decizii privind admiterea cererii de atragere la răspundere subsidiară a membrilor organului de conducere al debitorului „Ozi Grup” SRL, în persoana directorului Busuioc Ion Vasile, fondatorului Ozerov Elena Tudor şi a contabilului Botnaru Maria; încasarea, în mod solidar de la Busuioc Ion Vasile, Ozerov Elena Tudor şi Botnaru Maria în contul masei debitoare a „Ozi Grup” SRL a creanţei validate a Serviciului Fiscal de Stat în sumă de 21 478 568,75 lei (inclusiv 16 332 736,12 lei - creanţă chirografară de rangul III şi 5 145 832,63 lei - creanţă chirografară de rangul VI).

Analizând legalitatea şi temeinicia hotărârii contestate, prin prisma argumentelor invocate în cererea de apel şi a materialelor din dosar, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău consideră apelul neîntemeiat şi care urmează a fi respins, din următoarele motive.

Potrivit art. 1 alin. (4) din Legea insolvabilității, procesul de insolvabilitate se desfășoară în conformitate cu prevederile Codului de procedură civilă şi cu cele ale prezentei legi.

Conform art. 8 alin. (6) din Legea insolvabilității, cererile de apel se examinează în procedură scrisă, în termen de până la 60 de zile de la data intentării procedurii de apel, în condiţiile examinării cauzei în primă instanţă. Instanţa de apel poate dispune citarea participanţilor la proces dacă apreciază acest fapt ca fiind necesar. Cererile de apel şi de recurs se examinează în modul prevăzut de Codul de procedură civilă, cu excepţiile stabilite în prezenta lege.

Potrivit art. 385 lit. a) din Codul de procedură civilă, instanţa de apel, după ce judecă apelul, este în drept să respingă apelul şi să menţină hotărârea primei instanţe.

În corespundere cu art. 373 alin. (1) -(3) din Codul de procedură civilă, instanţa de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referinţelor şi obiecţiilor înaintate, legalitatea şi temeinicia hotărîrii atacate în ceea ce priveşte constatarea circumstanţelor de fapt şi aplicarea legii în primă instanţă. În limitele apelului, instanţa de apel verifică circumstanţele şi raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanţe, precum şi cele care nu au fost stabilite, dar care au importanţă pentru soluţionarea cauzei, apreciază probele din dosar şi cele prezentate suplimentar în instanţă de apel de către participanţii la proces. În cazul în care motivarea apelului nu cuprinde argumente sau dovezi noi, instanţa de apel se pronunţă în fond, numai în temeiul celor invocate în primă instanţă.

Colegiul judiciar verificând legalitatea şi temeinicia hotărârii primei instanţe în raport cu prevederile art. 238-241 din Codul de procedură civilă constată că, dispoziţiile procedurale sus-invocate au fost respectate în tot, astfel instanţa de fond a dat o apreciere corectă raportului juridic stabilit între părţi, a constatat şi elucidate pe deplin circumstanţele importante pentru soluţionarea cauzei, concluziile instanţei de fond expuse în hotărâre fiind în corespundere cu probele administrate, iar normele de drept material au fost aplicate corect.

Din materialul probator rezultă că, la data de 24 august 2021 Serviciul Fiscal de Stat a înaintat cerere privind tragere la răspundere subsidiară a membrilor organelor de conducere a SRL „Ozi Grup” în persoana directorului Busuioc Ion Vasile, fondatorului Ozerov Elena Tudor și a contabilului Botnaru Maria solicitând tragerea la răspundere subsidiara a acestora, încasarea în mod solidar din contul ultimelor în contul masei debitoare a „Ozi Grup” SRL creanței validate

a Serviciului Fiscal de Stat în suma de 21 478 568,75 lei (din care 16 332 736,12 lei - creanța chirografara de rangul III și 5 145 832,63 lei - creanța chirografara de rangul VI).

Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău (sediul central) din 13 iunie 2023, s-a respins cererea de chemare în judecată a Serviciului Fiscal de Stat împotriva membrilor organului de conducere a SRL „Ozi Grup" - în procedura falimentului (IDNO: *****) – Busuioc Ion (IDNP: *****), Ozerov Elena (IDNP: *****) și Botnaru Marcela (IDNP: *****) privind atragerea la răspundere subsidiară.

Colegiul judiciar apreciază ca fiind corectă soluția instanței de insolvabilitate cu privire la netemeinicia cererii depuse de către Serviciul Fiscal de Stat privind atragerea la răspundere subsidiară a membrului organelor de conducere ale debitorului insolvabil SRL „Ozi Grup"- Busuioc Ion, Ozerov Elena și Botnaru Marcela.

Potrivit art. 248 alin. (1) din Legea insolvabilității, la cererea administratorului insolvabilităţii/lichidatorului, a comitetului creditorilor sau a oricărui creditor care are interes legitim, instanţa de insolvabilitate poate dispune ca o parte din datoriile debitorului insolvabil să fie suportate de membrii organelor lui de conducere şi/sau de supraveghere, precum şi de orice altă persoană, care i-au cauzat insolvabilitatea prin una dintre următoarele acţiuni:

a) folosirea bunurilor sau creditelor debitorului în interes personal;

b) desfăşurarea unei activităţi comerciale în interes personal sub acoperirea debitorului;

c) majorarea fictivă a pasivelor debitorului şi/sau deturnarea (ascunderea) unei părţi din activul debitorului;

d) procurarea de fonduri pentru debitor la preţuri exagerate;

e) ţinerea unei contabilităţi fictive sau contrare prevederilor legii, precum şi contribuirea la dispariţia documentelor contabile, a documentelor de constituire;

f) dispunerea continuării unei activităţi a debitorului care îl duce în mod vădit la incapacitate de plată;

g) dispunerea, în luna precedentă încetării plăţilor, de a se plăti cu preferinţă unui creditor în dauna celorlalţi creditori;

h) nedepunerea cererii de intentare a procesului de insolvabilitate conform prevederilor art.14;

i) comiterea cu intenţie a altor fapte care au cauzat insolvabilitatea debitorului.

Astfel, existența a cel puțin uneia dintre aceste condiții speciale, menționate la art. 248 alin. (1), lit. a) -i) din Legea insolvabilității, alături de condițiile generale ale răspunderii civile menționate mai sus, generează un raport juridic civil de natură delictuală, care se caracterizează sub aspectul conținutului său, în dreptul administratorului insolvabilității/lichidatorului de a pretinde de la membrii organelor de conducere a debitorului insolvabil precum și de la orice altă persoană să suporte o parte din datoriile debitorului insolvabil, dacă aceștia au cauzat insolvabilitatea debitorului prin una dintre acțiunile prevăzute de art. 248, alin. (1), lit. a)-i) din Legea insolvabilității.

Totodată, se reține că, pe lângă aceste condiții generale și speciale ale răspunderii civile delictuale și cumulativ cu acestea, pentru angajarea răspunderii subsidiare a membrilor organelor de conducere ale debitorului insolvabil, este necesar ca aceste persoane să fi deținut calitatea de membru al organelor de conducere a debitorului insolvabil în sensul specificat la art. 247 alin. (1) din Legea insolvabilității la data intentării procesului de insolvabilitate sau pe parcursul ultimelor 24 de luni anterioare intentării procesului.

Aceasta, însă, este regula generală, de la care se admit excepții, legiuitorul menționând în textul art. 248 alin. (1) din Legea insolvabilității cu referire la subiecții de drept pasibili să fie

atrași la răspundere subsidiară sintagma „precum și de orice altă persoană”, condiția de bază fiind ca între acțiunile ilicite imputabile membrilor organelor de conducere ale debitorului insolvabil sau oricărei alte persoane și cauzarea stării de insolvabilitate a debitorului să existe o legătură cauzală directă.

Așadar, din prevederile art. 247 alin. (2) din Legea insolvabilității rezultă că prevederile alin. (1) se aplică persoanelor care deţineau funcţiile respective la data intentării procesului de insolvabilitate, precum şi celor care au deţinut aceste funcţii pe parcursul ultimelor 24 de luni anterioare intentării procesului.

Colegiul judiciar remarcă că, prin cererea de apel formulată, Serviciul Fiscal de Stat a invocat dezacordul cu hotărârea primei instanțe, menționând că, la caz sunt întrunite temeiurile prevăzute de art. 248 alin. (1) lit. f) și h) din Legea insolvabilității de atragere la răspundere subsidiară a membrilor organelor de conducere a SRL „Ozi Grup” în persoana directorului Busuioc Ion Vasile, fondatorului Ozerov Elena Tudor și a contabilului Botnaru Maria.

Instanța de apel a stabilit că, Serviciul Fiscal de Stat pretinde atragerea la răspundere subsidiara și încasarea în mod solidar din contul lui Busuioc Ion, Ozerov Elena și Botnaru Marcela în contul masei debitoare a „Ozi Grup” SRL a creanței validate a Serviciului Fiscal de Stat în suma de 21 478 568,75 lei (din care 16 332 736,12 lei - creanța chirografara de rangul III și 5 145 832,63 lei - creanța chirografara de rangul VI).

În acest sens, Colegiul judiciar reține că, pentru a fi angajată răspunderea subsidiară a membrilor organelor de conducere ale debitorului insolvabil este necesară întrunirea cumulativă a următoarelor condiţii, și anume: existenţa prejudiciului, comiterea unei fapte ilicite dintre cele enumerate de lege, existenţa legăturii de cauzalitate între fapta ilicită şi prejudiciu şi vinovăţia persoanei a cărei răspundere se cere.

Astfel, se constată că, Serviciul Fiscal de Stat contrar prevederilor art. 118 alin. (1) Cod de procedură civilă, nu a demonstrat circumstanţele pe care le invocă drept temei al pretenţiilor şi obiecţiilor sale dacă legea nu dispune altfel.

Or, simpla existență a creanței nu impune instanța de judecată atragerea la răspundere subsidiară a membrilor organelor de conducere a debitorului, în lipsa culpei acestora și a legăturii cauzale dintre acțiunile/inacțiunile acestora și survenirea stării de insolvabilitate.

Astfel, cu referire la temeiul de atragere la răspundere subsidiară prevăzut de *art. 248, alin. (1), lit. f) din Legea insolvabilității- privind dispunerea continuării unei activităţi a debitorului care îl duce în mod vădit la incapacitate de plată,* instanța de apel notează că Serviciul Fiscal de Stat nu a motivat tipul și modalitatea desfășurării unei activități care a dus debitorul la incapacitate de plată, nici nu a menționat prin ce act membrii organelor de conducere a SRL „Ozi Grup” în persoana directorului Busuioc Ion Vasile, fondatorului Ozerov Elena Tudor și a contabilului Botnaru Maria au dispus continuarea acestei activități vicioase.

La caz, instanța de apel punctează că, la materialele cauzei nu au fost anexate procese-verbale ale adunării asociaților SRL „Ozi Grup”, sau orice alte dispoziții, ordine, instrucțiuni prin care pârâții ar fi indicat angajaților acestei societăți comerciale sau oricărei alte persoane în acest sens.

Cât privește temeiul de atragere la răspundere subsidiară prevăzut de art. *248 alin. (1) lit. h) din Legea insolvabilității- nedepunerea cererii de intentare a procesului de insolvabilitate conform prevederilor art. 14,* Colegiul judiciar relevă următoarele.

Instanța de apel constată că, Serviciul Fiscal de Stat a solicitat atragerea la răspundere subsidiară a organelor de conducere pe motiv că, nu ar fi depus cerere de intentare a procesului

de insolvabilitate în conformitate cu prevederile art. 14 al Legii insolvabilității nr. 149 din 29 iunie 2012.

În acest sens, Colegiul judiciar reține că, potrivit art. 14 alin. (3) din Legea insolvabilităţii, debitorul este obligat să depună cererea introductivă imediat, dar nu mai târziu de expirarea a 30 de zile calendaristice din data survenirii temeiurilor indicate în prezentul articol la alin. (2) şi la art. 10 alin. (2), iar conform alin. (4) al aceluiaşi articol dacă debitorul nu depune cererea introductivă în cazurile şi în termenul prevăzut în prezentul articol, persoana care, în conformitate cu legislaţia în vigoare, are dreptul de a reprezenta debitorul, asociaţii cu răspundere nelimitată şi lichidatorul debitorului răspund subsidiar în fața creditorilor pentru obligaţiile apărute după expirarea termenului prevăzut la alin. (1).

Inacţiunea prevăzută de art. 248, alin. (1), lit. h) din Legea insolvabilităţii, adică nedepunerea cererii de intentare a procesului de insolvabilitate conform prevederilor art. 14, spre deosebire de celelalte temeiuri prevăzute în art. 248, alin. (1) din Legea insolvabilităţii, are specificul său şi anume: inacţiunile prevăzute la acest articol nu duc la apariţia stării de insolvabilitate or, anume apariţia acestei stări de insolvabilitate îl obligă pe administratorul întreprinderii să depună cerere introductivă.

Nedepunerea cererii introductive, duce la încasarea doar a obligaţiilor, apărute după expirarea termenului prevăzut la art. 14, alin. (3) din Legea insolvabilităţii, neavând relevanţă suma creanţelor validate în cadrul procesului de insolvabilitate.

Corespunzător, pentru atragerea la răspundere subsidiară prin prisma acestui articol, urma a fi stabilită data survenirii stării de insolvabilitate, termenul limită de depunere a cererii introductive, obligaţiile, apărute după expirarea acestui termen.

După cum a constatat și instanța de fond, pentru a stabili vina şi a atrage la răspundere subsidiară organele de conducere şi/sau de supraveghere a debitorului, urmează să fie întrunite anumite condiţii şi anume: să existe un prejudiciu, să existe o faptă ilicită, să existe un raport de cauzalitate între fapta ilicită şi prejudiciu, precum şi fapta să fie săvârşită cu vinovăţie.

De notat că, răspunderea nu devine automat operantă în toate cazurile în care pasivul social nu poate fi acoperit, ci numai atunci când se demonstrează că prin acţiunea culpabilă şi intenţionată, subiecţii vizaţi au cauzat starea de insolvabilitate sau prin săvârşirea unei fapte expres şi limitativ enumerate la articolul 248 din Legea insolvabilităţii, iar consecinţele acestora s-au materializat prin crearea, menţinerea sau aprofundarea stării de insolvabilitate, fiind necesar de a proba întrunirea cumulativă a condiţiilor de tragere la răspundere juridico-civilă.

Colegiul judiciar reține că, potrivit dispoziţiilor art. 1998 alin. (1) Cod civil al RM cel care acţionează faţă de altul în mod ilicit, cu vinovăţie este obligat să repare prejudiciul patrimonial, iar în cazurile prevăzute de lege şi prejudiciul moral cauzat prin acţiune sau omisiune.

Astfel, instanța de apel conchide că, răspunderea patrimonială reprezintă o formă a răspunderii civile delictuale, care se angajează faţă de delincvenţi, în rezultatul încălcării unei obligaţii legale cu caracter patrimonial.

În sensul dispoziţiilor menţionate, se subînțelege că, pentru apariţia răspunderii delictuale este necesar un fapt juridic. Acest rol îl îndeplinește temeiul răspunderii delictuale. Temeiul răspunderii delictuale îl constituie componenţa delictului civil, care la rândul său include: prejudiciu, fapta ilicită, raportul de cauzalitate între fapta ilicită şi un prejudiciu şi vinovăţia. Acestea reprezintă condiţiile generale de antrenare a răspunderii delictuale, iar lipsa uneia exclude atragerea la răspundere a persoanei.

Colegiul judiciar constată că, în contextul condiţiilor generale necesare pentru antrenarea răspunderii delictuale, instanţa argumentează că nu poate exista răspunderea delictuală dacă nu există culpa şi legătura cauzală dintre acţiunile persoanei implicate şi survenirea unui prejudiciu.

Astfel, în ce priveşte situaţia din speţă, Colegiul judiciar consideră că, instanța de fond just și întemeiat a constatat că, nu sunt întrunite condiţiile necesare pentru antrenarea răspunderii delictuale a membrilor organelor de conducere ale debitorului SRL „Ozi Grup” - Busuioc Ion, Ozerov Elena și Botnaru Marcela și aceasta pentru că Serviciul Fiscal de Stat nu a demonstrat prin probe concludente şi pertinente că apariţia stării de insolvabilitate a debitorului s-ar datora anume acțiunilor ilegale din partea acestor persoane.

Separat de cele invocate, instanța de apel remarcă că, pentru identificarea neexecutării obligaţiei administratorului unei societăți comerciale de a depune cerere introductivă, urmează iniţial de a fi determinat concret momentul survenirii temeiurilor de insolvabilitate în raport cu activitatea debitorului sub forma incapacității de plată.

La caz, Serviciul Fiscal de Stat nu a anexat probe din care ar rezulta cert data la care a survenit starea de insolvabilitate a SRL „Ozi Grup”, iar instanţa de judecată nu poate să-și bazeze hotărârea sa pe presupunerile Serviciului Fiscal de Stat, care nu sunt confirmate prin nici un fel de mijloace de probă, ci doar pe fapte cert stabilite în procesul examinării cauzei, confirmate prin probe admisibile şi pertinente.

Concomitent, Colegiul judiciar conchide că nu a fost demonstrată legătura cauzală dintre suma pretinsă de către Serviciul Fiscal de Stat a fi încasată în mărime de 21 478 568,75 lei, şi inacţiunea membrilor organelor de conducere a debitorului de nedepunere a cererii introductive în termenul prevăzut de art. 14, alin. (3) din Legea insolvabilităţii.

La caz, instanța de apel conchide că apelantul/reclamant nu a făcut dovada că datoria debitorului în sumă de 21 478 568,75 lei, care se solicită a fi încasată de la membrii organelor de conducere, a apărut după expirarea termenului de 30 de zile de depunere a cererii introductive, or potrivit art. 14 alin. (3) din Legea insolvabilităţii, membrii organelor de conducere răspund subsidiar doar pentru obligaţiile apărute după expirarea termenului de 30 de zile din momentul survenirii temeiurilor de depunere a cererii introductive prevăzute la art. 14 alin. (2) al Legii insolvabilităţii.

Respectiv, de către apelantul/reclamant nu a fost făcută o diferențiere între sumele datorate de debitor care au apărut până la data pe care o consideră a fi obligatorie de a depune cererea introductivă și cele care au apărut după acea dată.

Prin urmare, este nejustificată atragerea la răspundere subsidiară a membrilor organelor de conducere ale debitorului, prin prisma lit. h) al art. 248 alin. (1) al Legii insolvabilităţii.

La caz, instanța de fond just a apreciat că, probatoriul este insuficient și nu demonstrează cu certitudine argumentele expuse de către reclamant, în special- existența faptei ilicite imputate săvârșită prin dispunerea continuării unei activităţi a debitorului care îl duce în mod vădit la incapacitate de plată, precum și nedepunerea cererii de intentare a procesului de insolvabilitate conform prevederilor art. 14 din Legea insolvabilității.

În aceiași ordine de idei, instanța de apel remarcă că, argumentele invocate în apel poartă un caracter formal, și aceasta pentru că reproducerea motivelor invocate în cererea de chemare în judecată nu constituie temei de casare a unei hotărâri legale și întemeiate.

De asemenea, Colegiul judiciar remarcă că, deși apelantul și-a exprimat dezacordul cu hotărârea instanței de fond, nu a indicat care norme de drept au fost interpretate eronat de instanța de fond şi în ce constă pretinsele erori.

În finalitatea celor indicate supra, prima instanță just a conchis că, nu sunt întrunite condițiile tragerii la răspundere subsidiară a membrilor organelor de conducere a SRL „Ozi Grup” în persoana directorului Busuioc Ion Vasile, fondatorului Ozerov Elena Tudor și a contabilului Botnaru Maria în temeiul art. 248 alin. (1) lit. f) și h) din Legea insolvabilității.

Din considerentele menţionate şi având în vedere faptul că hotărârea contestată este întemeiată şi legală, iar argumentele invocate de către apelant sunt neîntemeiate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curţii de Apel Chișinău ajunge la concluzia de a respinge apelul declarat și de a menţine hotărârea Judecătoriei Chișinău (sediul central) din 13 iunie 2023.

În conformitate cu art. 1 alin. (4) din Legea insolvabilității, art. 385 lit. a), art. 389 și art. 390 din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău,

d e c i d e:

Se respinge apelul declarat de către Serviciul Fiscal de Stat.

Se menține hotărârea Judecătoriei Chișinău (sediul central) din 13 iunie 2023, emisă în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Serviciul Fiscal de Stat împotriva membrilor organului de conducere a SRL „Ozi Grup” - în procedura falimentului – Busuioc Ion, Ozerov Elena și Botnaru Marcela privind atragerea la răspundere subsidiară.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Preşedintele şedinţei, judecător Clim Eugeniu

Judecătorii Iorgov Steliana

Cojocaru Olga